

D ů v o d y:

Převodní poplatek, o němž tu jde, byl na nemovitosti do dražby dané zajištěn zástavním právem dne 17. dubna 1931, a správně uznal soud druhé stolice, že tím byla přerušena promlčecí lhůta podle čl. III, 14 nař. min. fin. ze dne 3. května 1850 čís. 181 ř. z. Rozhodnutí věci závisí na otázce, zdali tato nová promlčecí lhůta byla zase přerušena zahájením vnucené správy. Tento exekuční prostředek byl navržen dne 12. dubna 1934 u okresního soudu v M. k vydobytí přednostní pohledávky a povolen usnesením ze dne 18. dubna 1934. Podle výpisu z pozemkové knihy katastrálního území M. došla žádost o poznamenání vnucené správy knihovního soudu dne 18. května 1934. I řádně provedená vnucená správa náleží mezi zákonné prostředky k vydobytí poplatků, přerušující jejich promlčení, jestliže tento exekuční prostředek jest vyznačen v pozemkové knize. Exekuční řád předpisuje sice v § 98, že soud povolující vnucenou správu má z moci úřadu požádati soud, u kterého jest vložka nemovitosti, aby vnucenou správu u příslušné nemovitosti knihovně poznamenal na listě břemen po případě, že sám má naříditi z moci úřadu tuto poznámku, je-li zároveň knihovním soudem. Tato poznámka zahájení vnucené správy v pozemkové knize je nezbytným předpokladem pro to, aby nastaly určité právní účinky, jak plyne z ustanovení §§ 103 a 104 ex. ř. Po této stránce jest podle § 104 ex. ř. při nemovitostech zapsaných ve veřejných knihách rozhodným čas, kdy žádost o výkon této poznámky došla knihovního soudu, nebo, byl-li knihovní soud sám povolán k tomu, aby povolil vnucenou správu, čas, kdy byl podán návrh na vnucenou správu (§ 29 obec. zák. knih.). V souzeném případě byl knihovním soudem podle ustanovení § 118 čís. 2 jur. normy, tehdy ještě nezrušeného (čl. I čís. 6 a XI zákona ze dne 16. června 1936 čís. 161 Sb. z. a n.), krajský soud v M., povolujícím a zároveň exekučním soudem však okresní soud v M. Správně žádal tento soud v usnesení ze dne 18. dubna 1934 krajský soud v M. o knihovní výkon povolené zároveň poznámky zahájení vnucené správy. Došla-li tato žádost teprve 18. května 1934 knihovního soudu, mohly účinky, které mají za předpoklad vyznačení vnucené správy v pozemkové knize, nastati teprve tímto dnem, a poněvadž v té době již uplynula tříletá doba běžící od 17. dubna 1931, nepožívá sporný převodní poplatek již přednostního práva na prodané nemovitosti.

Čís. 15708.

Ustanovení čl. 368, druhého odstavce obch. zák. jest předpisem výjimečným, daným výhradně pro komisionářský poměr. Není přípustné použití ho na jiné právní poměry.

Prodal-li vlastníkův zmocněnec věc svým jménem, nepřísluší vlastníkově proti exekuci, vedené věřitelem zmocněncovým na pohledávku za kupitelem, žaloba podle § 37 ex. ř., nebyla-li mu zmocněncova pohledávka postoupena.

(Rozh. ze dne 31. prosince 1936, Rv I 756/35.)

Srov.: Sb. n. s. čís. 7539.

Žalobkyně svěřila Bedřichu S-ovi do prodeje krávu a ten ji prodal vlastním jménem R-ovi, jenž ji prodal dále B-ovi, a od tohoto si měl Bedřich S. podle poukazu R-ova vybrati kupní cenu, o kterou jde. Ten však zaplatil kupní cenu žalovanému V-ému, jehož žalobkyně k přijetí peněz nezmocnila. Poněvadž nechce jí peníze ty dobrovolně vydati, domáhá se jich vydání žalobou. Proti žalobě namítl žalovaný, že měl vykonatelné pohledávání za Bedřichem S-ou, a když se dověděl o tom, že S. prodal krávu a že má proti B-ovi pohledávku, tuto pohledávku exekučně zabavil a vybral si pak kupní cenu za tuto krávu. Žalovanému nebylo známo, že by k těmto penězům měla vlastnické nároky žalobkyně, jednal bona fide a není proto povinen žalobkyni nic vrátiti. P r v ý s o u d žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Odvolací soud použil na souzenou věc předpisu čl. 368, odst. 2 obch. zák. přiznal žalobkyni aktivní legitimaci k žalobě a uznal žalovaného povinným, aby jí zaplatil kupní cenu za prodanou krávu, maje za to, že předpis čl. 368, odst. 2 obch. zák. není ustanovením výjimečným a že platí v oboru obecněprávním v případech nepřímého zastoupení. Než tomuto názoru nelze přisvědčiti. Ustanovení čl. 368 obch. zák. jest předpisem výjimečným, výhradně daným jen pro komisionářský poměr, Proto není obdobné použití tohoto výjimečného předpisu ani na jiné případy obchodního práva mimo komisionářství přípustné a stejně jest obdobné použití nepřípustné na právní poměry, jež jest posuzovati podle obecného občanského práva. Občanskému zákonu jest zásada stanovená v čl. 368, odst. 2 obch. zák. (« . . . že se . . . pohledávky, byť i nebyly postoupeny, pokládají za pohledávky komitentovy») zcela cizí. Neboť tajná plná moc nepůsobí podle § 1017, poslední věty obč. zák. proti třetím osobám, nýbrž zakládá pouze právní poměr mezi smluvníky, totiž mezi zmocněncem a třetí osobou, a to i tehdy, když nebylo zamýšleno, aby zůstala plná moc tajnou. Zmocnění tajnou plnou mocí nezakládá tedy podle § 1017 obč. zák. práva a závazky pro zmocnitele (srov. rozh. čís. 12971, 13089 Sb. n. s.). Pohledávka patřila proto v souzené věci jedině zmocněnci s tajnou plnou mocí, tedy Bedřichu S. Že by ten tuto svou pohledávku byl postoupil žalobkyni, nebylo ve sporu ani tvrzeno. Žalobkyně jako zmocnitelka má podle § 1009 obč. zák. toliko nárok proti svému zmocněnci Bedřichu S., aby jí pohledávku na kupní cenu postoupil, má tedy pouze žalobu ze smlouvy zmocňovací proti zmocněnci, neboť nenabyla této pohledávky jí nepostoupené. Z tohoto důvodu nesetřval nejvyšší soud na zásadě vyslovené v rozhodnutí čís. 8587 Sb. n. s. Posuzuje-li se věc s tohoto právního hlediska, nebránilo ustanovení čl. 368, odst. 2 obch. zák. žalovanému, aby jako věřitel Bedřicha S. vedl exekuci na jeho pohledávku za B. na zaplacení kupní ceny. Nešlo tudíž o exekuci na cizí majetek, neboť pohledávka ta přísluší povinnému Bedřichu S., když vystupoval jako prodávatel krávy vlastním jménem a nikoli jako žalobkynin plnomocník. Žalovaný není proto povinen výtěžek z této exekuce žalobkyni vydati.